

دیوان خانقاہ

فارسی، انگریزی

علامہ سید ابی مرخان

تہذیب محمد رضا خان

نگارگری: علیرضا آقا میری، امیر طہماسی، سلیمان پوریا

ترجمہ انگریزی: مانا دزاکلساندیرا

تصحیح:

محمد قزوینی، قاسم غنی

سرشاره، حافظ شمس الدین محمد - ۷۱۲ ق. عنوان قراردادای. دیوان فارسی، انجمنی

عنوان و نام پدیدآور، دیوان. حافظ فارسی، انجمنی / خط طالعین امیرخانی، تزییب محمد رضا بنزور، فید بنزور
نگارگری علی رضا آقا میری، امیر طحاسبی، سلیمان پوریا، ترجمه انجمنی نریلات، نامادار الکساندریان، به تصنیف محمد قزوینی، قاسم خنی
شخصات نشر، تهران، دین آویر، فرنگسرای سیروشی، ۱۳۹۰. شخصات طاهری، ۶۱۲ ص، مسود رکنی

شابک، ۱-۸۵-۱۱۸-۶-۱۷۸. وضعیت فهرست نویسی، فیاض یادداشت، فارسی، انجمنی، یادداشت، عنوان به انجمنی، Hafaz in Persian-English

موضوع، شرف فارسی، قرن ۸ ق موضوع، شرف فارسی، قرن ۸ ق- ترجمه شده به انجمنی، موضوع، شرف انجمنی، قرن ۲۰ ق- ترجمه شده فارسی

شماره افزوده، امیرخانی طالعین، ۱۴۱۸، خوشنویسی شماره افزوده، قزوینی، محمد ۱۲۵۶-۱۳۲۸ ص. شماره افزوده، خنی، قاسم ۱۲۷۲-۱۳۴۱ ص

شماره افزوده، بنزور، محمد رضا، تزییب کر شماره افزوده، بنزور، فید، تزییب کر شماره افزوده، آقا میری، علی رضا، نگارگر

شماره افزوده، طحاسبی، امیر، نگارگر شماره افزوده، پوریا، سلیمان، نگارگر شماره افزوده، الکساندریان، نامادار ۱۳۱۸- مترجم

رود بندگی گنگره، ۱۳۸۱، ۸ ص. PIR5۲۲۶/۲۳۸ رود بندگی دیوی، ۲۲/۸ ص. شماره کتابشناسی ملی، ۲۴۹۶۳۸

تهران، خیابان ولیعصر بالاتر از پارک سامی، خیابان سامی ۲، خیابان بهکان، شماره ۱۴، تلفن: ۸۸۷۹۴۲۱۸ (خط ۸)

Website: www.Gbook.com

E-mail: info@gbook.com

تهران، میدان انقلاب، خیابان کارگر جنوبی، نبش ریحان نظری ساختمان تجاری، مادر، طبقه اول

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۹۰۶۶، فکس: ۰۲۱-۶۶۴۹۱۹۶۸

شبهه، چهار راه لشکر، نبش میدان آوادی، پاساژ وینیا، تلفن: ۰۵۱۱-۸۵۴۴۹۵۱، فکس: ۰۵۱۱-۸۵۱۴۷۶۱

Website: www.fmirdashti.com

E-mail: info@fmirdashti.com

هرگز به بهره برداری از تصاویر در متن این کتاب منوط به ذکر کتبی یا شریب باشد.

دیوان حافظ

فارسی، بنگلیسی

علامہ حسین علی مرزا

تہجیس: محمود قرظی، قاسم غنی

تہذیب: محمد رضا شہر دور

مکملگری: علی رضا آقا میری، امیر شکامی، سلیمان پوریا

ترتیب: پنجہجسی غزلیات، مانا دار الکلیسا مدنی

مقدمہ: محمد فارسی، علامہ محمود قرظی

ویرائیس: اوسیم بہری، نوح علی قرظی، سہدی ضلع

اجرای کاہجری: نوح علی قرظی، بکریا سراج، اجرای کاہجری: تہذیب، فرید مسرور

اجرای کاہجری: صفات فرم بکندی، محمد رضا خراہانی

لیسٹ گرافی: فراتیند گویا

چاپ اول: ایسا۔ ۱۳۹۰

صفائی و تقابلی: حسین ۵۰۰۰ جلد

طراحی: میرتیت فنی بہری، تولیدہ: بحسن ضمیمہ

شابک: ۹-۸۵-۱۱۸-۶۰۰-۱۷۸

ناشر: انتشارات دہن آذر، انتشارات فرہنگسرای ہرشتی

مقدمه

بر کسی با دیوان بزرگترین شاعر غزل سرای ایران خواجه شمس الدین محمد خاخصی سمری، که همیشه
 اینی استند: بیشتر از حد اقبال خاتمه به دیوان برادر، توجه نموده و حسن اشعار او مانند سایر کردم به رسم
 و تقریب خاتمه شد است حتی که گاه برای خلق ماضی شکوکه بر فی اشعار و مقایسه آنها با نسخ دیگر مجبور شد تا
 نسخ مختلف دیوان از خطی و چاپی و قدیم و جدید بگرداند و بتواند یک نسخه چاپی که در اغلب خانه های ایرانی حتما
 یکی از آنها یافت می شود، بگذاشت. و این هنگامی که ملاحظه می شود در تمام دنیا هیچ نسخه از دیوان خاخصی
 با یکدیگر مطابقت ندارند، نه در متن اشعار یعنی در خط و عبارات و نه در قافیه ها و غزلیات یا ابیات غزلی
 و به عبارتی دیگر نه در کیفیت اشعار و نه در کیفیت آنها. بدیهی است که در متن نسخه ها اشتباهات
 و تمسح از اشعار خود و خواجه است نه اشعار واقعی دیگران که به تدریج، عده زیادی از آنها در دیوان خاخصی
 شده است.

و یا اشعار دیگر که در اصل از خود خواجه خاخصی سمری بوده ولی بعد با به نبرد و ایام و در نتیجه تصرفات
 بی حد و شمار نسخ از صورت اصلی تغییر یافته و در کون شده است این اختلاف و تمسح و نبودن معیار
 دقیق برای تشخیص خواننده را با یکی عاجز و تحسیر سرگردان می سازد.
 بر راستی اگر کسی بخواهد به قصد تجارت افزون نمودن نسخه ای دیگر به چاپ می بیشت از دیوان خاخصی

از دیوان خواجہ فرحسہم آدم، و ازین این جلد نسخہ، چنانکہ از آئینہ کار کہ فوق العادہ قدیمی نزدیک
خاطمی بہت سہری کی از آئینہ نسخہ، است کہ در سنہ ۸۲۷ یعنی خط ۳۵ سال بعد از وفات
کتابت شدہ. اساس طبع خود قرار داد.

و بہ بیان معاصر سہرست نسخہ را کہ در نسخہ این دیوان بہ کار بردہ ایم، چہ آئینہ کی کہ اساس طبع حاضر
و چہ آئینہ کی کہ بخوبی از آئینہ است معانت خستہ ایم، ذکر می کنیم، تا خوانندہ در صورت جہل تبرا
بدان کہ طبع نسخہ است.

فخاص کلام این کہ، بعد از مدتی سابق حقوق محبت کو ارم خود محبت ترغیب عزیزان با صفا و بھشتی
عالم باعث این تھیر شد بہ ترتیب تھیر این کتاب امید کہ در واجب الوجود و مفیض بخشیدہ و بگو کہ
(از علی ذلک اللہ یرو بالاجارہ جید)

محمد حسن دینی

تخصیص شدہ از سندہ از حلالہ قزوینی

- نسخه خطی آقاي غفای که در سده ۸۲۷ کتابت شده ۲۱۵ نزل
- نسخه خطی آقاي مرآت وزیر فرهنگ که طایفه معاصر با نسخه سابق است ۲۸۵ -
- نسخه آقاي حاج محمد آقاي مخزومی که طایفه از اوایل قرن نهم کتابت شده ۲۱۲ -
- نسخه آقاي اقبال که آن سینه طایفه از قرن نهم کتابت شده ۲۸۷ -
- نسخه کتابخانه مجلس شورای طهران، مورد ۸۵۴ ۲۴۰ - قریب
- ایضا نسخه متعلق به کتابخانه ... مورد ۸۵۸ ۴۱۱ - قریب
- ایضا نسخه دیگر متعلق به کتابخانه ... مورد ۱۰۵ ۴۵۲ -
- نسخه متعلق به آقاي حاج سید نصر الله نقوی به خط سلاطین، از سده ۱۰ مورد ۲۶۸ -
- نسخه به خط آقاي کمرنگی که اگر چه نسبت به قدیم است ولی واضح است که از روی نسخه سابقه تقدیمی استخراج شده ۲۸۸ -
- نسخه متعلق به کتابخانه فی طهران قسمت آن بسیار قدیمی است ۲۵۰ -
- نسخه متعلق به کتابخانه مدرسه سپهسالار به خط سید محمد بن اوجده شیرازی مورد ۵۱۲ ۱۱۲ -
- نسخه الف متعلق به کتابخانه فی طهران، طایفه از قرن یازدهم ۵۳۸ -
- نسخه متعلق به آقاي رشید یاسمی طایفه از قرن یازدهم ۵۶۱ -
- نسخه متعلق به آقاي حاج حسین آقا مخزومی طایفه از اوایل قرن یازدهم ۵۸۰ -
- نسخه شرح سودی بر حاشیه که در سده هجری از دست تالیف شده به خط مصر سده ۱۲۵۰ ۵۱۲ -
- نسخه چاپ سربی بولاق (مصر)، به خط نستعلیق سده ۱۲۵۶ ۵۱۳ -

۵۱۸ نزل

۵۱۲

۵۱۲

۵۲۱

۵۸۸

۵۸۷

۵۸۶

۵۶۳

۵۸۵

۵۱۷

۵۸۲

۵۸۲

۵۸۸

۵۸۱

۸۲۷

۸۳۳

نسخه طبعی چاپ طبرستان سنه ۱۲۵۱

نسخه چاپ حکیم پیرصال در ربی سنه ۱۲۶۷

نسخه چاپ اولیا سیع در ربی سنه ۱۲۶۸

نسخه طبعی چاپ تبریز سنه ۱۲۶۸

نسخه چاپ طبرستان (۶) در دارالطباعة قدسیه سنه ۱۲۷۵

نسخه چاپ بنی به خط مشکین قلم سنه ۱۳۰۸ قمری

نسخه چاپ طبرستان (۶) به خط میرزا ذین العابدین ملک المصطفی سنه ۱۳۱۳ قمری

نسخه چاپ اسلامبول خط محمد صادق افغان قداری سنه ۱۳۲۰ قمری

نسخه چاپ بنی به خط میرزا محمدی شیرازی سنه ۱۳۲۱ قمری

نسخه چاپ قدسی در ربی سنه ۱۳۲۲ قمری

نسخه چاپ در مطبعه اکری در جهان سنه ۱۳۲۲ قمری

نسخه چاپ لکهنو در مطبعه نول کشور سنه ۱۳۱۳ م (۱۳۲۱)

نسخه چاپ جهان مطبعه سنه ۱۳۱۶ م (۱۳۲۳)

نسخه چاپ آقای غفاری در طبرستان سنه ۱۳۰۶ شمسی بمجلس عظمای اهل انصاف

نسخه خاتمه آقای سید عبد الرحیم غفاری در طبرستان سنه ۱۳۰۶

نسخه کتابخانه بودلیان در اکسفرود (انگلستان)

- ۸۵۳ - نسخہ کتابخانہ خصوصی مسٹر سہرینی درلندن
- ۸۵۴ - نسخہ کتابخانہ مجلس شورای ملی طهران
- ۸۵۵ - نسخہ کتابخانہ مؤرخ و مؤلفان درلندن
- ۸۵۶ - نسخہ کتابخانہ فیضی درپس
- ۸۵۸ - نسخہ متعلق کتابخانہ مجلس شورای ملی طهران
- ۸۶۲ - نسخہ کتابخانہ جامعہ لیدن (ہالند)
- ۹۰۰ - نسخہ کتابخانہ فی دین (اطریش)
- ۹۰۵ - نسخہ کتابخانہ جناب آقای حاج سید نصر اللہ نقوی بہ خد سلطان علی محمدی
- ۹۱۷ - نسخہ کتابخانہ مدرستہ سپہسالار در طهران بطبعہ المحدثین احمدی شیرازی
- ۹۳۹ - نسخہ کتابخانہ الاسد المشرقیہ بطرز بودغ
- ۹۴۲ - نسخہ کتابخانہ دولتی برلین
- ۹۷۳ - نسخہ کتابخانہ جامعہ کبریج
- ۹۷۶ - نسخہ کتابخانہ فی قاصدہ (مصر)
- ۹۸۴ - نسخہ کتابخانہ آقای حاج حسین آقا ملک در طهران بطبعہ بن علی الدین
- ۱۰۰۳ - نسخہ کتابخانہ دیوان ہند درلندن

والذین تاراج احسنہ بر بعد نسخ دیوان حافظ نسبت فراوان است حاجی بدکرت نہایت